

Finansreglement Steinkjer kommune

Vedtatt KS 16.12.20

1. Formålet med forvaltningen

Finansreglementet skal ivareta grunnprinsippet i kommunelovens formålsbestemmelse om å legge forholdene til rette for en tillitsskapende forvaltning som bygger på en høy etisk standard og for en rasjonell og effektiv forvaltning av de kommunale fellesinteresser.

Kommunen skal forvalte sine midler slik at tilfredsstillende avkastning kan oppnås, uten at det innebærer vesentlig finansiell risiko.

Finansreglementet skal inneholde bestemmelser som hindrer kommunen fra å ta vesentlig finansiell risiko i sin finansforvaltning, og det skal baseres på kommunens egen kunnskap om finans.

Lånte midler skal over tid gi lavest mulig total kostnad innenfor definerte krav til refinansieringsrisiko og renterisiko, hensyntatt behov for forutsigbarhet i lånekostnader.

1.1 Forvaltning og forvaltningstyper

I samsvar med bestemmelsene i forskriften om kommuners og fylkeskommuners finans- og gjeldsforvaltning skal reglementet omfatte forvaltningen av alle kommunens finansielle aktiva (plasseringer) og passiva (rentebærende gjeld). Gjennom dette finans- og gjeldsreglementet er det vedtatt målsettinger, strategier og rammer for:

- Forvaltning av ledig likviditet og andre midler beregnet for driftsformål
- Forvaltning av kommunens gjeldsportefølje og øvrige finansieringsavtaler
- Plassering og forvaltning av kommunens langsiktige finansielle aktiva

Forvaltning av ledig likviditet, langsiktige finansielle aktiva og/eller gjeldsportefølje kan settes bort til eksterne forvaltere som har relevante konsesjoner fra Finanstilsynet eller annen tilsvarende offentlig myndighet, og man kan knytte til seg annen ekstern faglig bistand.

Kommunens aksjer og ansvarlige lån i ulike selskaper som er næringspolitisk eller samfunnsmessig motivert (selskapene fremgår i kommunens eierskapsmelding) omfattes ikke av dette finansreglementet siden investeringene og eierskapene ikke er finansielt motivert.

1.2 Generelle rammer og begrensninger

Kommunens finansportefølje skal forvaltes som en helhet hvor en søker å oppnå lavest mulig netto finansutgifter over tid med en akseptabel risiko. I avveining mellom lavest mulig netto finansutgifter og redusert risiko, skal redusert risiko velges.

- Kommunestyret skal selv gjennom fastsettelse av finansreglement, ta stilling til hva som er tilfredsstillende avkastning og vesentlig finansielle risiko
- Kommunestyret skal ta stilling til prinsipielle spørsmål om finans- og gjeldsforvaltningen, herunder hva som regnes som langsiktige finansielle aktiva.
- Reglementet skal baseres på kommunens egen kunnskap om finansielle markeder og instrumenter.

Kommunedirektørens ansvar og fullmakt:

- Det påligger en selvstendig plikt til å utrede og legge frem saker for kommunestyret som anses som prinsipielle.

- Fortløpende vurdere egnetheten av reglementets forskjellige rammer og begrensninger, og om disse på en klar og tydelig måte sikrer at forvaltningen utøves forsvarlig i forhold til de risikoer kommunen er eksponert for.
- Inngå avtaler i overensstemmelse med dette reglementet.
- Utarbeide nødvendige fullmakter/instrukser/rutiner for de enkelte forvaltningsformer som er i overensstemmelse med kommunens overordnede økonomibestemmelser.
- Finansielle instrumenter og/eller produkter som ikke er eksplisitt tillatt brukt gjennom dette reglementet, kan ikke benyttes i kommunens finansforvaltning.

Konkrete rammer for forvaltning av henholdsvis kommunens midler til driftsformål (inkl. ledig likviditet), langsiktige finansielle aktiva og gjeldsporteføljen omtales i fortsettelsen hver for seg.

1.2.1 Referanserenter og krav til avkastning

For plasseringer (aktiva) er målsetningen å oppnå en avkastning som over tid er høyere enn plassering på kommunens konsernkonto.

Renten på kommunens samlede låneportefølje sammenlignes/benchmarkes mot 3 års swaprente tillagt den til enhver tid gjeldene margin på langsiktige niborlån i for eksempel Kommunalbanken.

1.2.2 Fullmakter til kommunedirektøren

Kommunestyret gir kommunedirektøren følgende fullmakter:

Plassering av ledig likviditet

- Foreta plasseringer som bankinnskudd.
- Foreta plasseringer i pengemarkedsfond.

Forvaltning av lån:

- Gjennomføre opptak av lån (obligasjonslån, sertifikatlån og andre lån) etter lovlig vedtak fattet i kommunestyret
- Gjennomføre refinansiering av eksisterende lån
- Avtale lånetidspunkt og lånevilkår
- Fullmakt til å signere låneavtaler etter lovlig vedtak i kommunestyret.
- Fullmakt til å etablere rentesikringer som angitt i 3.4.

1.2.3 Fullmakter til formannskapet

Formannskapet gis fullmakt til å foreta plasseringer av finansielle aktiva utover ett år.

1.2.4 Rutiner for finansforvaltningen

Det skal etableres administrative rutiner som sørger for at finansforvaltningen utøves i tråd med finansreglementet, gjeldende lover og forskrift, og at finansforvaltningen er gjenstand for betryggende kontroll. Det skal herunder etableres rutiner for vurdering og håndtering av finansiell risiko, og rutiner for å avdekke avvik fra finansreglementet.

2. Forvaltning av ledig likviditet og andre midler beregnet for driftsformål

Kommunens likviditet består av driftslikviditet og overskuddslikviditet. Driftslikviditet er forventet likviditetsbehov til drift i de neste 60 dager. Driftslikviditet skal sikre det behov for likviditet som

oppstår som følge av tidsforskjellen mellom inn- og utbetalinger (midler beregnet for driftsformål). Driftslikviditet inkluderer trekkrettighet i konsernkontosystemet. All likviditet utover driftslikviditet er overskuddslikviditet.

Kommunens målsetning innenfor plassering av overskuddslikviditet er å optimalisere avkastningen innenfor et akseptabelt risikonivå.

Plassering av likvider skal gjøres slik at likviditetsbehovet blir dekket, samtidig som en forsvarlig avkastning blir oppnådd.

Følgende legges til grunn for midler som ikke plasseres på konsernkonto:

- Kommunens midler til driftsformål (herunder ledig likviditet) kan plasseres i bankinnskudd, pengemarkedsfond og rentebærende verdipapirer med kort løpetid.-
- Alle plasseringer skal gjøres i norske kroner (NOK).
- Overskuddslikviditet kan plasseres etter følgende retningslinjer: For bankinnskudd kan tidsbinding ikke avtales for en periode på mer enn 12 måneder
- Kommunens samlede innskudd i bank/kredittinstitusjon skal ikke overstige 2 % av institusjonens forvaltningskapital.

Kommunen kan inngå rammeavtale for å ivareta det løpende behov for banktjenester. Ved valg av hovedbankforbindelse stilles det krav om minimum internasjonal kredittrating BBB+ eller tilsvarende kredittvurdering. Det kan gjøres avtale om trekkrettighet.

3. Forvaltning av gjeldsportefølje

3.1. Vedtak om opptak av lån

Kommunestyret fatter vedtak om opptak av nye lån i budsjettåret i tråd med kommunelovens bestemmelser.

3.2. Valg av låneinstrumenter

Det kan kun tas opp lån i norske kroner.

Lån kan tas opp i offentlige og private finansinstitusjoner, samt i livselskaper. Det er også adgang til å legge ut lån i sertifikat- og obligasjonsmarkedet. Lån kan tas opp uten avdrag.

3.3. Låneopptak

Låneopptak skal skje i henhold til kommunestyrets vedtatte investeringsbudsjetter.

Et enkelt innlån kan ikke utgjøre mer enn 30 prosent av gjeldsporteføljen.

Lån kan hentes inn i kapitalmarkedet ved sertifikat- og obligasjonslån, samt ordinære innlån fra bank og livsforsikringsselskaper. Lån kan løpe med fast eller flytende rente.

Den maksimale avdragstiden på kommunens samlede gjeld skal være i samsvar med vedtak og gjeldende regelverk for minimumsavdrag.

3.4 Finansielle derivater

Finansielle derivater kan benyttes i den hensikt å endre renteeksponeringen for kommunens lånegjeld. Forutsetninger for å gå inn i slike kontrakter skal være at en totalvurdering av renteforventninger og risikoprofil på et gitt tidspunkt, tilsier at slik endring er ønskelig.

For å oppnå ønsket rentebinding, gis det anledning til å ta i bruk følgende:

- Rentebytteavtaler (renteswap)
- Framtidige renteavtaler (FRA)

Det er ikke tillatt å løsrive derivathandelen fra den øvrige finansforvaltningen. Hensikten bak hver derivatkontrakt skal dokumenteres, og kontraktene skal knyttes til underliggende gjeldsportefølje. Det skal kun benyttes større banker med bred dokumentert erfaring innenfor dette området, som motpart ved slike kontrakter.

3.5 Konkurrerende tilbud

Låneopptak skal søkes gjennomført til markedets mest gunstige betingelser. Det skal innhentes minst 2 konkurrerende tilbud fra aktuelle långivere. Det kan gjøres unntak fra denne reglen for situasjoner hvor kommunen velger å legge ut sertifikat- eller obligasjonslån gjennom å gi en tilrettelegger et eksklusivt mandat. Prinsippet kan også fravikes ved låneopptak i statsbank.

3.6. Valg av rentebindingsperiode – bruk av sikringsinstrumenter

Styring av låneporteføljen skal skje ved å optimalisere låneopptak og rentebindingsperiode i forhold til oppfatninger om fremtidig renteutvikling og innenfor et akseptabelt risikonivå. Det legges til grunn et overordnet ønske om forutsigbarhet og stabilitet i lånekostnader.

Forvaltningen skal legges opp i henhold til følgende;

- a) Inntil 40% av låneporteføljen kan komme til forfall i løpet av de neste 12 måneder.
- b) Gjennomsnittlig gjenværende rentebinding (durasjon – vektet rentebindingstid) på samlet rentebærende gjeld skal til enhver tid være mellom 0- og 4 år
- c) Det kan brukes rentesikring i form av fastrentelån og rentebytteavtaler for å øke forutsigbarheten knyttet til renteutgifter i gjeldsporteføljen. Av den samlede låneporteføljen skal minimum 20% og maksimalt 80% være rentesikret. I vurderingen av rentesikring bør det i tillegg gjøres en vurdering knyttet til andelen renteeksponert gjeld av den totale gjeldsporteføljen.
- d) Andelen av gjeldsporteføljen som har fast rente, bør fordeles på slik måte at kommunen får lavest mulig refinansieringsrisiko.
- e) Etter at årsbudsjettet er politisk vedtatt kan inntil 100% av den flytende delen av låneporteføljen rentesikres for det aktuelle budsjettåret med de tillatte derivatinstrumenter angitt i pkt. 3.4.

4. Langsiktige finansielle aktiva

Kommunestyret vedtar egne retningslinjer forvaltning av finansielle aktiva (utbytte av NTE).

5. Rapportering og kontroll

Formål med rapportering er å informere om finans- og gjeldsforvaltningens faktiske resultater, og finansforvaltningen sin eksponering i forhold til de rammer og retningslinjer som er fastsatt.

Kommunedirektøren skal rapportere til kommunestyret om status og utvikling for kommunens finansforvaltning minimum hvert tertial, samt i kommunens årsrapport.

Ved vesentlige endringer i kommunens portefølje, eller ved brått oppståtte hendelser som kan påvirke kommunens finansielle stilling, skal formannskapet straks underrettes.

Finansrapportene skal minimum omhandle beskrivelse og vurdering av finansiell risiko i forhold til kommunens målsettinger, og vurdering av tiltak ved eventuelle avvik fra finansreglementet.

Rapporten skal:

- Beskrive hvordan finansielle omløpsmidler er sammensatt og markedsverdien av dem, både samlet og for hver gruppe av midler, samt vurdere finansiell risiko og avkastning.
- Beskrive hvordan gjeldsporteføljen er sammensatt, løpetid og verdien av lånene som forfaller og må refinansieres innen 12 måneder, samt vurdere finansiell risiko og renterisiko
- Opplyse om aktuelle markedsrenter og vurdering av kommunens egne rentebetingelser, og eventuelle vesentlige endringer i markedet
- Samlet vurdere av renterisiko for likviditet og gjeldsportefølje sett i sammenheng.

6. Håndtering av avvik fra finansreglementet

Ved konstatering av avvik mellom faktisk finansforvaltning og finans- og gjeldsreglementets rammer, skal slikt avvik umiddelbart lukkes.

Avviket slik det har fremstått, og eventuelt økonomisk konsekvens av avviket skal uten ugrunnet opphold rapporteres til kommunestyret sammen med forslag til rutineendringer som vil redusere sannsynligheten for slikt avvik i fremtiden.

7. Kvalitetssikring av reglement

Finansforskriften pålegger kommunestyret å la uavhengig kompetanse vurdere om finans- og gjeldsreglementet legger rammer for en finansforvaltning som er i tråd med kommunelovens regler og reglene i finansforskriften. I tillegg skal uavhengig kompetanse vurdere rutinene for vurdering og håndtering av finansiell risiko, og rutiner for å avdekke avvik fra finans- og gjeldsreglementet.

Kommunedirektøren pålegges ansvar for at slike eksterne vurderinger innhentes.

Kvalitetssikring av finansreglementet skal finne sted ved hver endring av reglementet, og før kommunestyret vedtar nytt, endret finans- og gjeldsreglement. I denne sammenheng skal det også rapporteres på utført kvalitetssikring av rutinene.